

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 56—
pol leta . . . " 28—
četrt leta . . . " 14—
na mesec . . . " 5—

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 60—
za pol leta " " 30—
za četrt leta " " 15—
za en mesec " " 5-50

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

Člankar se računa po poštenem prostoru in sliki 1 mm visok ter 63 mm širok prostor za enkrat 30 din., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu št. 19. Telefon št. 880. Upravišтво je na Marijinem trgu št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj. Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri- loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Revolucionarno gibanje v Italiji. — Reka jugoslovanska.

Delovanje bivše italijanske komisije v Ljubljani. — Prekrat na Madžarskem. — Železničarski štrajk v Nemški Avstriji. — Rekonsstrukcija kabineta. — Preki sod na Reki.

Resno vprašanje valute.

Zelo vznemirljive vesti prihajajo iz Beograda o kronski vrednosti. Veliko se je tozadevno pisalo po naših časopisih in z obžalovanjem se mora konstatirati, da jih je malo pomislilo, kako katastrofalnega pomena vtegne biti to vprašanje, ako se reši po sedaj baje določenem projektu, za ves slovenski narod, kakor tudi za celo državo SHS, ako se zamenja en dinar za 3 kronc, potem smo Jugoslovani bivše monarhije gospodarsko popolnoma uničeni. Ne ričem pa, da bi Srbija ne imela od tega dobiček. Nesmiselno je mnenje, da se bo valuta zboljšala na ta način, ako se vpelje dinar po visokem kursu, češ, da je ta krit z zlatom. Ta teorija je že zdavnej zastarela, zlasti se je pokazalo v vojski, kar je trdil vedno Knapp, da papir kot denar popolnoma zadoštuje in ni treba zanj zaloge zlata. Gre tukaj edino za gospodarsko in produktivno moč naroda. Napravimo danes gospodarsko bilanco, posameznih delov države in videli bomo da smo mi Jugoslovani gospodarsko tako močni, da ni povoda, vrednost krone znižati v dobro dinarju. Tudi je napačno sedaj uravnavati valuto, ker še niso določene meje, še ni podpisana mirovna pogodba, država SHS. ni še mednarodno priznana in tudi ni nobenega izvoza iz države, ter medsebojno razmerje posameznih delov države še ni po konstituenti določeno. Sploh smejo o takih dalekosežnih zadevah kot je ureditev valute sklepati le po ljudstvu voljene, resnične zakonodajne korporacije. Kakor hitro bo zopet mednarodna trgovina v teku in ako bomo skrbeli, da izvozimo kolikor mogoče ve-

liko naših produktov, se bode takoj izboljšala tudi valuta sama od sebe. Sedaj pa pomeni uravnavanje valute po sedanjem načrtu gospodarsko uničenje celega našega troimenega naroda na ozemlju bivše Avstro-Ogrske monarhije. Ako bi prizadela ta devalvacija krone samo vojne dobičkarje, bi to ne bilo hudo, toda zadela bo na tisoče in tisoče onih slojev, ki v vojski niso nič zaslužili, ali pa prav malo, ampak imajo še odprej nekaj prihranjenega in prisluženega denarja. Uničeni bodo s tem mali trgovci, obrtniki, mala industrija, privatni uradniki in sploh vsi tisti ki so si za stara leta prihranili kak groš. Vojni dobičkarji so znali poskriti vsaj deloma svoj kapital v blago, nakit, v različne vrednostne papirje in drugo. Ti ne bodo torej veliko prizadeti. Uničena bodo pa obrt, podjetja in mala trgovina, torej ogromna večina davkoplačevalcev. Država si s tem sama uniči vir dohodkov. Tudi kmet, ki je sicer med vojno precej zaslužil, bo močno prizadet. Njegova polja so popolnoma izčrpana, ker se med vojsko ni gnojilo, hlevi se močno izpraznili, inventar je uničen, gospodarska poslopja se niso popravljala. Za zopetno ureditev kmetijskih posestev bo treba ogromno denarja. Par tisočakov, katere si je nekaj boljših posestnikov prihranilo, naj bi izgubilo vrednost, potem je tudi kmet uničen in s tem tudi kmetijska produkcija. Obrestna mera se bo strahovito dvignila, živila se bodo podražila. Tudi delavec nima interesa na devalvaciji krone, ker se bo zaprla veliko podjetij, delavci in uradniki pa bodo brez služb. Splošno življenje pa bo drago. Zelo napačno je mnenje, da bodo cene živlom takoj, ko se upelje dinar, padle. Nasprotno, to kar je stalo do sedaj krono,

bo stalo potem 1 dinar. Z maksimalnimi cenami ne bo nič pomagano, kar nas uči dovolj skušnja. Krivično bi bilo tudi to, da bi bili prizadeti samo oni, ki imajo svoje premoženje v denarju, oni pa, kateri ga imajo v blagu ali zemlji pa ne bodo nič ali zelo malo prizadeti. Vprašanje je tudi, kako vrednost bo imel dinar na internacijonalnem trgu. Če bi bil tudi še tam slab, potem izgubimo mi naravnost vse, enkrat v kroni potem pa še v dinarju. Poleg devalvacije bodo prišli tudi še visoki davki ki bodo zopet zadeli v prvi vrsti tiste, ki imajo v denarju svoje premoženje. Zakaj bi naša skupna država ne upeljala valute tako, kakor jo je Fancoska v tudi okupirani Alzaciji Loreni. Francija je zamenjala frank za marko in nekaj fenigov, torej v istem razmerju kakor je bila v primerju vrednost tega denarja v mirnem času. Eventualno devalvacijo pa bodo obrčunali šele pozneje, ko se bodo uredili vsi računi med posameznimi državami. Te misli sem hotel napisati iz srca vse javnosti, ki se bo bridko maščevala nad onimi, ki bi iz nevednosti ali katerega si bodi vzroka zapeljali narod v propad. Še je čas, da se zadeva reši, umestni sklep trgovske zbornice daje praktična navodila državi v tem oziru. Pazijo naj tisti, kateri to akcijo vodijo, da ne bo ljudstvo prevarano, ker se je vedno obetal, da nam bo Srbija rešila valuto. Ljudstvo ne bo preneslo takega udara, kakor mu preti. Hrenovski.

Op. ur. K izvajanjem gospoda člankarja, nam je pripomniti sledeče: Rešitev vprašanja valute je tako nujna, da nikakor ne moremo čakati, da bi to zadevo rešila šele konstituenta. Gospod

člankar se moti, ako misli, da bi se dala valuta zboljšati samaposebi, ako bomo skrbeli za primeren izvoz. Kronska valuta se samaposebi ne bo nikdar izboljšala. To je mogoče le potom energične operacije. Sicer pa opozarjamo na sledeči članek:

Še en predlog o regulaciji valute.

Papirnat denar, ki naj se zamenja za sedanje bankovce avstro-ogrške banke se že tiska in v kratkem imamo pričakovati, da se vsi v kraljevini SHS. v prometu se nahajajoči bankovci potegnejo iz prometa ter zamenjajo za nov državni denar. Toda na kak način se izvrši ta zamena? Nekateri predlagajo zameno po dnevnem kursu, kar bi značilo 2:5:1 do 3:1. Ljubljanska trgovska in obrtna zbornica pa predlaga zameno 1:1. Ta slednja pot bi bila tudi edino prava, s predpostavko seveda, da se pri tem izpolnijo gotovi predpogoji.

V naši državi kroži danes čez šest milijard kron papirnatih žigosanih bankovcev avstro-ogrške banke (nežigosani bankovci, ki morda še krožijo v naši kraljevini za nas pri dolžnih ukrepih glede regulacije valute ne prihajajo več v poštev). Normalnim trgovskim potrebam in trgovskemu prometu pa bi zadoščala množina pol milijarde bankovcev. Treba torej gledati, da spravimo pet in pol milijardi papirnatega denarja iz prometa. Kako? Deloma nam je že pokazala pot čehoslovaška republika, ki je pri žigosanju pridržala 50% v žigosanje predloženih bankovcev kot prisilno posojilo. To je korak, ki ga mora na vsak način naša vlada posneti. Tako tudi v tem slučaju bomo imeli v prometu še vedno cele tri milijarde bankov-

ADAMIR LEVSTIK.

57. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

X.

Kadar okiti naše kraje pomlad in se zrak nad obcestnimi logi dodobra segreje od blagega solnca, vzhrepeni ljudska duša po vseobčih praznikih razmaha in življenske slasti, ki jim pravimo narodne veselice. Ako sta Božič in Velika noč rdeča v našem kalendarju — ti so dnevi zlata; karkoli razganja dušo in vnema želje, vse, kar nas omamlja z vriskajočo zavestjo, da smo še na vrhu te dobre zemlje, kipi v njih znamenju do viška in čez. O vi, priskutni abstinente, ki gledate zavedno slovensko pijanost skozi kalna očala zdravstvenih in narodopolitičnih traparij, evnuški moralisti, ki vam ljubezen ni več sveta, če ubeži hinavstvu štirih sten ter pahi svoje žrtvene ognje na obeh, bogovom vesne v čast in slavo, mili domovini v obljudenje in bližnjemu v zabaven zgled, in vi dlakocepci, ki razlikujete vinsko rodoljubje od vodenega, pijano navdušenje od treznega, in »Naprej zastavo«, ki jo pojejo stojč, od »Naprej zastave«, ki jo krulijo na vseh štirih, ognite se daleč naših ljudskih veselici! Brez vaše pomoči bomo reševali narod do zadnje kaplje njegove krvi, brez vaših bilj in lamentacij bomo veseljačili v imenu dela in delali v imenu veselja; vse pregrdo ste osvinjali pomladno slavo, ki so ga priredile naše dične

dame in mične gospodične pod vodstvom gospe Antoinette dr. Smučiklasove...

In to v zahvalo za toliko truda in duhamornih posvetovanj! Cel mesec dni so se vršile seje pripravljalnega odbora, pol sežnja debele buke bi popisal z velikopoteznimi načrti, ki bi delali čast tudi drugim, večjim mestom in dosti slavnejšim narodom, pa so ostali nevpokršeni vsled zaplankanosti večine in siromaštva naših razmer. In če grof Beaupertuis von Künnigsbruch ni odnesel s prireditve zadostnega pojma o visokem poletu naše družbe, gotovo ne zadene krivda gospe Tončke in Nine, ki sta se ljuto borili za ovčarsko veselico v trianonskem slogu, ali pa za »dan iz življenja markize de Pompadour«, kakor je opisan v Natalije von Schimmelveiss vlearistokratskem romanu »Kronana srca«. Zmagala je pač volja manjvrednih krogov, ki so poleg našega prvaštva žalibog tudi še na svetu, in tako smo povili po mnogih bolečinah zgolj vsakoletni semenj s paviljoni, govori, godbo, plesiščem in pevskimi zbori, v prid družbe Cirila in Metoda, kateri je vrgla vstopnina po odbitju izdatkov več novih šolskih klopi.

Časopisi so bobnali štirinajst dni ter opozarjali zlasti, da je obljubil posetiti veselico »naš odlični gost in zaščitnik, visokorodni gospod Adalbert de Beaupertuis, grof von Künnigsbruch«, kakor se je pisal s polnim imenom; kamorkoli je uprl narodno čuteč Slovenec oči, je bral svojo sveto dolžnost, da z mnogobrojnimi obiskom pomore »dokazati zrelost

in zavednost našega vrliga ljudstva«. Armada delavcev je razbijala več dni na travniku za mestnimi nasadi. Sredi zelenja se dviga tam gradič, ki ga je izpremenila demokratska doba v veliko gostilno; prostranost kraja pa neposredna bližina gozda z njegovimi tihimi stezicami in mahovito senco ga delata zelo pripravnega za narodno veselje. Ko je napočila določena nedelja, se je šopiril travnik v vriskajočih barvah trobojnic, v zelenju ovenčanih mlajev in pestri našarjenosti paviljonov, bogato založenih s pijačo, jedajo in lepoto nežnega spola. Stotine ljudstva so se drenjale po drevoredih ter zalile prostor še pred napovedano uro; s primerno zamudo je kapljala tudi smetana mestne družbe, ali gneča je bila tolikšna, da si komaj prestregel koga z očmi.

Edini prihod, katerega so videli vsi ter ga ohranili v spominu kot višek programa, je bil grofov; Smučiklas, ki se je bal, da ga ne bi izgrešil v gneči, ga je bil prosil, naj se pripelje z avtomobilom, čeprav se je zbiralo domače občinstvo peš. Trume so ga obsule tako nagosto, da si je pozdravna deputacija komaj priborila pot; doktor Skalon je položil v maslenomehkkih besedah naša srca h gostovim nogam, in Nina Smučiklasova mu je poklonila prelesten šopek, simbol čuvstev narodnega ženstva, o katerih itak ni dvomil.

(Dalje.)

cev, torej še vedno za 2½ milijardi preveč. Gre se torej za vprašanje: Kako spravimo iz prometa te milijarde papirja? Tu nam ne kaže drugega, nego da uvedemo poseben davek za regulacijo valute, ki naj bi se preračunil tako, da bi znašal najmanjše 2½ milj. kron. A kdo naj bi plačal ta davek? Seveda oni, ki bodo imeli od regulacije valute največji dobiček? To so pa oni, ki imajo gotov papirnat denar, ki imajo denar v bankah in hranilnicah in ki vlečejo stalne rente. Pri zamenjavi bi se moralo poleg 50% v prisilno posojilo odračunati od predloženih zneskov tudi gotov znesek za davek v svrhu regulacije valute. Ker nimamo na razpolago primernih podatkov, ne moremo postaviti nikakih konkretnih predlogov. Mislimo pa, da bi se moglo brez skrbi začeti s 25% pri najmanjših zneskih in potem rasti progresivno do 40%. Tako bi potem res oni, ki bi predložili v zameno 100 kron, dobili za to le 25 dinarov v novih bankovcih in 50 dinarov v drž. zadolžnici, oni pa, ki bi predložili 50000 K, bi dobili le 5000 dinarov v gotovini in 25000 dinarov v drž. zadolžnicah in naravno je, da se nam bo tu prigovarjalo: Oni, ki bodo predložili 50000 K in višje zneske v zigo-sanje, so gotovo le trgovci in industrijanci, ki rabijo gotovino za vzdržanje prometa in bi utegnili to neugodno vplivati na nadaljni razvoj njih podjetij. Toda ta ugovor je popolnoma napačen. Kaj bi bilo, ako bi se valuta regulirala na način, da bi se krone enostavno zamenjale za dinare po kurzu 25:1 ali celo 3:1! V prvem slučaju bi dobil za krono 40, v drugem pa celo samo 33 par, tako pa dobiš 60 par za dinar. Res je, da od tega samo 10 par v gotovini, a ostane 50% v drž. zadolžnicah. Toda oni, ki bo denar rabil, bo mogel zastaviti te zadolžnice pri kaki banki in vsaka banka mu bo izplačala vsaj 80%! (Seveda je predpogoj, da se to posojilo primerno obrestuje, ker si bo moglo le tako ohraniti svojo kurzno vrednost). Vlagatelje hranilač moramo deliti v tri kategorije. V prvo kategorijo bi spadali oni, ki so denar naložili pred 31. decembrom 1914 (seveda bi se mogel ta datum postaviti tudi preje), ko valuta še ni bila devalvirana; v drugo kategorijo bi se uvrstile uloge do 31. decembra 1916 in v tretjo one po 1. jan. 1917.

V slučaju regulacije valute po gotovem kurzu, bi dobili vsi ti vlagatelji za 100 kron največ 40 dinarov. Tudi vlagatelji prve kategorije smejo biti zadovoljni, ako dobe za 1 krono en dinar. Razliko med krono in dinarom izplača banka, oziroma denarni zavod države na račun davka za regulacijo valute a vlogo samo prepiše iz kron na dinare. Pri vlogah druge in tretje kategorije naj bi omenjeni davek bil primerno višji, morda progresivno 10 do 25% pri drugi in 25 do 40% pri tretji kategoriji. Kapital, ki bi tako ostal, bi banke (denarni zavodi) prepisali na dinarsko veljavo.

Seveda bi utegnil kdo poskusiti, da se odtegne dolžnosti obdavčenja s tem, da svojih papirnatih kron sploh ne predloži v zameno. Njegova škoda! Od onega dneva dalje, ko bo končana zamenjava kronskih na dinarske bankovce, kronskih bankovcev ne bo sprejemala nobena javna blagajna več. Vsled tega bodo izginili samoposebi iz prometa bankovci avstro-ogrške banke in kdor bo imel take bankovce, mu ne bo kazalo drugega, kakor čakati na likvidacijo banke. Ako bo takrat dobil 20 vinarjev za krono, se bo smel šteti srečnega! Mesto kronskih bankovcev avstro-ogrške banke, bomo torej imeli državne dinarske bankovce. Dočim jamči za one falitna avstro-ogrška banka, bo jamčila za te naša država. Tudi ko bi torej vrgla naša država s svojim jamstvom na trg toliko dinarskih bankovcev, kolikor je sedaj v prometu kronskih bankovcev, bi ti dinarji vsled državnega jamstva poskočili v kurzu tako, da bi nastopilo takoj neko zboljšanje valute. Tembolj moramo to pričakovati, ko bo v prometu komaj ena šestina dinar-

skih v primeri s prejšnjimi kronskimi bankovci. Ne-le, da ohrani dinar svoj kurs v razmerju z drugimi valutami, ampak gotovo je, da se bo še ojačil. V primeri s sedanjo obilico denarja, bo nastalo naenkrat pomanjkanje denarja. Oni, ki sedaj skrivajo in kopi-čijo blago, bodo prisiljeni, da pridejo s tem blagom na dan. Tako se prikaže blago, ki je danes skrito v raznih luknjah in s tem bodo naravno padle tudi cene. S tem bo naenkrat rešeno uradniško vprašanje, a končanih bo tudi sicer mnogo mezdnih bojev, ker bodo dobivali uradniki in delavci svojo plačo mesto kakor dosedaj v kronah, v dinarjih, s čemur se bodo njih dohodki zvišali samoposebi na dvainpol do trikrat. Seveda si nikakor ne smemo prikrivati, da tudi taka regulacija valute sicer ne bi prešla brez pretresljajev in ne brez žrtev. Toda za široke, delavne ljudske sloje bi bila to najboljša, da, edina rešitev! To je tudi edina rešitev, da rešimo krono pred popolno devalvacijo.

Pod italijanskim jarmom.

Nove podrobnosti o trpljenju naših ujetnikov.

pi Leopold Kosi iz Maribora poroča: Ujet sem bil z drugimi dne 3. novembra 1918 v Tridentu. Od tam so nas peljali naravnost v Verono. Korakali smo štiri dni in smo med tem tem časom dobili samo pol hleba kruha in pol konzerve. V Veroni so nas zaprli v Forte Broccolo, kjer smo prebili celo zimo na travniku. Za streho smo imeli šotore, kjer nas je spalo skupaj po 6 mož. Spočetka smo ležali na golih tleh brez odej in brez vsakega pokrivala, pozneje so nam dali nekoliko slame, odeje pa nismo videli celo zimo. V Forte Broccolo nas je bilo približno 40.000 ujetnikov, samih Slovanov. Prve tedne je umiralo v tem taborišču dnevno do 60 ljudi vsled gladi in mraza. Za hrano smo prejemali dnevno po 4 možje en hleb kruha in enkrat na dan menažo, ki je obstojala iz same skodelice riža ali testenin s kosčkom mesa. To hrano niso ves čas nič izpremenili. Postopanje paznikov z ujetniki je bilo do skrajnosti surovo in nečloveško. Za vsako malenkost so nas pretepavali s palicami ali pa celo s puškinim kopitom. Kdor je imel mnogo denarja, si je lahko utešil glad s kruhom, ki si ga je kupil od italijanskih vojakov. Hlebček je stal 30 kron in še več. Vsi ujetniki smo bili zaposleni. Kar je bilo profesoristov, so hodili popravljati hiše, drugi pa so razstreljevali kaverne, popravljali polja, zasipali jarke i. t. d.

Dne 6. februarja t. l. sem zbežal v družbi s tremi Rečani-Italijani. Prišli smo do Piave. Tam pa nas je neki Nemec izdal in posledica tega je bila da so nas prijeli in odpeljali v Treviso, kjer so nas zasilili. Izdali smo se za Italijane. Po zaslišanju so nas odvedli v Rim, nato v Iserno in potem naravnost v Trst, kjer so nas zaprli na gradu. Tam nas je bilo okoli 1800. Da nismo stradali, so nam nosili tržaški Slovenci hrano v zapore, česar jim jugoslovanski ujetniki nikdar ne bodo pozabili. Pred par dnevi pa se mi je posrečilo zapustiti Trst.

Nadaljnje podrobnosti pripoveduje ubežnik Ivan Mihelič iz Ljubljane:

Meseca avgusta 1917. sem bil zajet od Italijanov. Vlačili so me po raznih taboriščih, godilo se mi je včasih bolje, včasih slabše, kakor sem pač naletel. Po polomu Avstro-Ogrske so pa nas Slovane poslali v Graziano — Villa Franca pri Veroni, kjer nas je bilo kakih 40.000 ujetnikov. Godilo se nam je zelo slabo. Spali smo vso zimo na prostem pod šotori v dežju, snegu in mrazu brez vsakih odej. Zmrzovali smo in stradali. V našem taborišču je umiralo dnevno na stotine jugoslovanskih ujetnikov in pripovedovali so mi, da jih je podleglo raznim boleznim in gladi okrog 16.000 mož. Večina jih je pomrla vsled gladi, mnogo jih je pa zmrznilo.

Postopali so z nami skrajno surovo in nas za vsako malenkost pretepavali s palicami in puškami.

Ko so začelkom marca t. l. pričeli zbirati ljudi, ki so iz zasedenega ozemlja, sem se vrnil tudi jaz med te in bil poslan z drugimi v Trst na grad, od koder so nas spustili 23. t. m. Velika večina mojih tovarišev je pa ostala v Veroni, ki čaka dan na dan rešitve, ker bi se sicer zgodilo, da bi se nihče več ne vrnil, če bi to trpljenje trajalo še nekaj časa. P. P.

„Zavedne“ Slovenke v Logatcu.

pi Italijani so priredili v Dol. Logatcu veselico, h kateri so vabili seveda tudi slovenske domačinke. Nekaj teh „narodnjakinj“ se je tudi udeležilo italijanske veselice in se prav dobro zabavalo z italijanskimi oficirji ter hvalilo njih kavalirstvo. Naše žensstvo na Goriškem in na Krasu je pa nekoliko bolj narodno zavedno in noče imeti z Italijani ničesar opraviti, ker ve, da neizmerno škoduje z udeležbo pri italijanskih prireditvah naši celokupni narodni zahtevi. Imena teh brezsrčnih nezavednih žensk (katerih je k sreči le malo), bomo o priliki objavili, da bo javnost vedela, kdo je naš tudi v najhujših časih. Kakor te logaške dame, zaslužijo tudi vse druge, ki se udeležujejo italijanskih prireditev in bratijo z italijanskimi vojaki, narodno zaničevanje.

Italijanska vojna justica.

pi LDU Split, 28. marca. (DDU) Dne 27. t. m. je bila pred italijanskim vojnim sodiščem v Zadru razprava proti svečeniku don Kazimiru Perkoviću in učitelju Nikoli Marinkoviću, ker sta pred meseci v smislu objavljenega poziva splitske vlade vabila moške naj vstopijo v narodno vojsko. Obsojena sta bila na 10 let temnice. To postopanje je krvoločnejše od avstrijskega.

Naše severne meje.

Mariborske vesti.

Bivši ljubljanski policijski agent pred porotnim sodiščem.

n LDU. Maribor, 28. marca. Pred porotnim sodiščem se je moral zagovarjati Robert Schnell, bivši policijski agent v Ljubljani, ki je bil obtožen, da je 3. oktobra 1918 v družbi večih tovarišev ukradel iz zaprtega skladišča mestnega gospodarskega urada tri sode masti v vrednosti nad 4.000 K. Skladišče se nahaja v pivovarni Tschelliga na Glavnem trgu, kjer je služboval Schnellov oče kot varuh. Tatvini je prišel na sled mestni nadstražnik Jerin. Obtoženec je svoj čas izjavil, da je nakupil mast na Ogrskem po 15 K in da jo je hotel prodati v Mariboru po 40 K. To je nadstražnik Jerin prijavil mestnemu gospodarskemu uradu, ki pa je mast spoznal za ukradeno iz svojega skladišča. Obtoženec se je zagovarjal, da je bil k tatvini zapeljan. Obsojen je bil na 18 mesecev težke ječe, vstevši preiskovalni zapor.

Aretiran nemški vohun.

n LDU. Maribor, 22. marca. 21 letni elektrotehnik Ivan Trapfeit, brez stanovanja, je bil včeraj prijet od vojaške policije v St. Jurju ob Pesnici, kjer se je potikal v avstrijski vojaški obleki. Imel je pri sebi več dokumentov, naslovljenih na razna imena in volilne listke za nemško-avstrijsko konstituantno ter več vlomilskih instrumentov. Oddan je bil kot vohunstva osumljen okrožnemu sodišču v Mariboru.

Dva vagona masti zaplenjena.

n LDU. Maribor, 28. marca. Na tukajšnjem kolodvoru sta bila včeraj zaplenjena dva vagona masti, ki sta bila v Zidanem mostu priklopljena ententnemu vlaku z žitom. Priklopljenje vagonov so povzročili nemški železničarji proti plačilu 5.000 kron. Mast je prišla iz Hrvaške vsled posredovanja neke banke ter je bila namenjena gospodarskemu uradu v Gradcu. Bila je zaplenjena v prid tukajšnjega mestnega gospodarskega urada.

Nemška drznost.

Sv. Bolfenk pri Središču, 23. III. 1919.

Danes jutraj je letel tukaj nemški aeroplan in je vrgel med ljudstvo večje število lepakov z napisom: „Dragi narodnjaki!“ Momentano še ni znano, katere kraje je obiskal ta nesramni krokar s severa, toda gotovo je, da je preletel cele Slovenske Gorice, če se je drznil celo v najspodnejši del, v sosedstvo Medžimurja. Dozdeva se, da je ta polet v ozki zvezi z že znanimi nemškimi pripravami k novi zaroti. Lepak je sestavljen z mojstrsko perfidnostjo, ki prekaša celo „politično modrost“ poginulega „Štajerca“, zaeno pa je vključil svojemu strupenemu hujskanju in pristno-nemškemu zavijanju resnice tako bedastonaiven, da vzbuja pri večini naših ljudi le iskreno pomilovanje nad Nemci, ki delajo v svojem obupu tak hokus — pokus. Lepak celo priznava, da imamo v Jugoslaviji dovolj kruha, le sol, železo, sladkor in petrolej imamo manjka. Naši ljudje pa vedo dobro, da v Nemški Avstriji nimajo niti kruha niti drugih živil — in v tem jih lepak sam potrjuje — dočim nemško železo, posojeno z avstrijsko soljo, ne tekne preveč.

Za petrolej in sladkor pa vedo dobro, da Češka in Galicija ne spadata pod Nemško Avstrijo in prede Nemcem enako kot nam. Vse ostale laži se zavračajo same po sebi. Uspehi tega drznega izzivanja je torej ničev. Vendar pozivljamo vladne kroge, da dajo odločen in brezobziren odgovor na to novo švabsko drznost. — Incitativo za take poskuse so dali v prvi vrsti vinogradni posestniki iz nemških krajev in iz nemčurških mest v naši državi, ki tudi sicer zahajajo med naše viničarje, da jih hujskajo in izzivajo. Na te ljudi bo treba oprezno paziti in jim onemogočiti njihovo nesramno počenjanje. Zaeno pa se mora misliti že sedaj, kako bi se naši vinogradni kraji osvobodili teh imperijalističnih pijavk, ki so gradile čez Slovenske Gorice „most do Adrije“, a jih je nova doba prehitela in razveljavila vse njihove načrte. Ta gospodarska osamosvojitve ni potrebna zgolj iz nacionalnih, marveč tudi iz socialnih ozirov. Več o tem pa prihodnjič!

Mirovna konferenca.

Soglasje glede jadranskega vprašanja?

k LDU. Rotterdam, 27. marca. (DKU.) „Nieuwe Rotterdamse Courant“ doznava iz Pariza: Svet četvorice je imel danes sejo, na kateri je sprejel zelo važne sklepe. Baje so dosegli načelno soglasje glede treh vprašanj, in sicer glede vprašanja poravnave škode ter glede renškega in jadranskega vprašanja. Mogoče je torej, da se uresniči obljube Lloyd Georga in polkovnika Houseja, da bodo pogoji za predhodni mir določeni koncem tega tedna. Potrebno je, da se pogajanja kar najprej končajo.

Poljska ne dobi Gdanskega!

k LDU. Bazl, 27. marca. (ČTU.) Iz Pariza javljajo: Večina devetorice, t. j. Amerika, Japonska in Angleška, je odklonila zahtevo vojnega sveta, odstopiti Gdansko in ozemlje vzdolž Visle Poljski. Ameriški predlog dovoljuje Poljski uporabo gdanske luke in neomejeno plovbo na Visli.

Politični pregled.

p Tuji časnikarji na potu v Jugoslavijo. Zagrebške „Novosti“ javljajo, da se je našim v Parizu bivajočim časnikarjem posrečilo pregovoriti več zastopnikov uglednih francoskih, angleških, ameriških, holandskih in švicarskih listov, da obiščejo našo državo in tako osebno spoznajo naše prilike. Nekateri so se že podali na pot, a drugi — kaka desetorica — krenejo na pot te dni.

p Ljubosumnost med vele-silami. „The Manchester Guardian“ priobčuje članek, v katerem razpravlja o poteku mirovne konference, ki ne

more naprej s svojim delom vsled ljubosumnosti posameznih veselil. List vprašuje: Zakaj mirovna konferenca ni v začetku odločila, da tajni dogovori ne veljajo? Tajni dogovori nikakor ne bi smeli obstojati, ker so neprijateljske sile sprejele premirje pod pogojem, da bo 14 Wilsonovih točk podlaga za mir in torej tajni dogovori ne veljajo.

p Aretiran hujškač. LDU. Zagreb, 28. marca. Včeraj je bil aretiran trgovec Izidor Weissner, ki je kakor znano, ščuval na zadnji trgovski skupščini proti srbski posadki in protestiral proti temu, da bi bili Nemci in Madžari naši sovražniki.

Dopisi.

d Šoštanj. V nedeljo, 30. t. m., ob treh popoldne priredijo Škalčani v hotelu g. Vasle v Šoštanju ljudsko igro s petjem v 4 dejanjih: „Naša kri“, spisal Finžgar. Vabimo k obilni udeležbi.

d Pliberk. Otroški vrtec. Celo zimo že čakamo, da se otvori — a zaman. Sedaj, ko pričnejo razna opravila izven hiše, bi pač radi imeli svoje otroke v dobri oskrbi. Tudi želimo, da se naši otroci primerno pripravijo za poznejši šolski pouk! Z ogromnimi žrtvami smo postavili naš „vrtec“ — in za koga? Vse bolj se menili Nemci in pomen šolstva, ni jih bilo treba opozarjati na potrebe ljudstva; kakor gobe so rastle razne ponemčevalnice. Zato pa tudi imamo tužni Korotan! Ako pa hoče Slovenec česa, mora neštokrat prositi — in nazadnje še ne dočaka ničesar. To pa v Jugoslaviji! Upamo, da usliši naš klic šolska oblast in nam poljsje vendar že enkrat vrt-narico. Več mater.

O delovanju bivše ital. komisije v Ljubljani.

Ljubljana, dne 27. marca 1919. (P. P.) O delovanju bivše italijanske komisije (Sotto-Commissione d'Armistizio) v Ljubljani, ki je bila primorana zapustiti naše mesto, kar je povzročilo takozvani „Ljubljanski“ dogodek in velikansko razburjenje v svetu deseterice in gospoda Clemenceaua, da je smatral za potrebno poslati k nam komisijo 4 generalov, „da kaznujejo krivce“ — smo prejeli sledeče poročilo:

Vsled naročila deželne vlade za Slovenijo z dne 4. februarja 1919 je Posredovalni urad za begunce sestavil imenik družin in posameznikov, ki se žele vrniti v domovino preko demarkacijske črte. Vodja Posredovalnega urada je izročil imenik teh oseb predsedniku italijanske komisije s prošnjo, da mu v najkrajšem času izposluje dovoljenje za povrnitev beguncem. Major je obljubil, da pošlje prošnjo še istega dne po kurirju v Trst in da bo dal v dveh dneh vsa potrebna pojasnila glede prevoza beguncem preko demarkacijske črte. Dne 12. februarja se je vodja zopet zglušil pri majorju, ki pa ni prejel še nikakih navodil od italijanskega guvernerja v Trstu, zato se je vrnil drugič in tretjič — v teku 10 dni sedemkrat — zaželenega odgovora pa le ni bilo, kljub vsakokratni majorjevi obljubi, da bo naslednjega dne odgovoril povoljno. Konečno je bil poslan k nekemu italijanskemu nadporočniku, ki je pa izjavil, da ni v vsej zadevi še prav poučen, ker je bil brzojavno pozvan iz Idrije v Ljubljano, ne da bi vedel zakaj.

Medtem se je raznesla vest po celi Sloveniji, da se nahaja v Ljubljani italijanska komisija, ki daje dovoljenje za potovanje in vrnitev v zasedeno ozemlje. Prihajali so begunci iz vseh krajev z družinami, z domačo opravo in še celo z živino, v dobri nadi, da se bodo lahko v najkrajšem času vrnili domov. Ti nesrečni ljudje so trumoma prihajali v hotel „Union“, kjer je bila nastanjena komisija, pozneje pa v Pražakovo ulico, kjer je imela svoj urad za izdajanje potnih listov. Najprej je zahtevala komisija od beguncem legitimacijo Posredovalnega

urada. Ko so to prinesli, je zahtevala pismeno prošnjo v italijanskem jeziku s sliko prosalca. Konečno so jih odpravili z izgovorom, da nimajo pečata, da ni majorja doma, da je zadrlan, da je bolan, da so prenesli urad v Pražakovo ulico itd. Komisija je imela svoje uradne ure od 10. do 11. dop. in od 5. do 6. zvečer. Navadno je prišel uradnik malo pred 11. ali pa pred 6. uro, ali pa ga sploh ni bilo. Vsak dan je čakalo pred vrati tega urada od 100 do 200 ljudi, ki so prihajali od daleč z otroci vred in so morali konečno zopet oditi, ne da bi prejeli tako zaželenega potnega dovoljenja. To je trajalo ves čas, dokler ni italijanska komisija nenadoma odpotovala iz Ljubljane, ne da bi sploh izdala kakega potnega dovoljenja.

Zato ni čuda, da je vladala med ljudmi mnenje, da italijanska komisija sploh nima namena izdajati potnih legitimacij preko demarkacijske črte in to niti goriškim beguncem, ki bi imeli pravico, na pogladi VIII. člena pogodbe za premirje z dne 3. nov. 1918 med entento in bivšo Avstro-Ogrsko dobiti brez odlašanja dovoljenje, da se smejo vrniti v porušeno Goriško na svoje domove. Tako pa čaka v Sloveniji še vedno 30—40.000 beguncem, teh nesrečnih žrtev svetovne vojne, ki že peto leto tavajo po vseh mogočih taboriščih in žive v najžalostnejših razmerah, brez doma, brez dela, brez sreče...

Slovenskim visokošolcem!

V Zagrebu se je ustanovila 19. t. m. na občnem zboru akademikov vseh struj brez razlike svetovnega naziranja Stanovska zveza slov. akademikov, z začasnim sedežem v Zagrebu. Odbor Zveze se je konstatiral takole: Predsednik: Omahen Gustav, stud. pharm.; podpredsednik: Prelog Vinko, stud. iur.; tajnik: Ponikvar Adolf, stud. iur.; blagajnik: Stiplovšek Fran, stud. phil.; revizorja: Čarf Miloš, stud. phil., Petkovšek Stanko, stud. phil.; odborniki: Fedransperg Gregor, stud. med., Macarol Ivan, stud. iur., Perko Milan, stud. med., Trdina Janez, stud. med.

Namen SZSA je, zastopati koristi stanu in poedinca napram merodajnim faktorjem ter sodelovati pri podpornih akcijah.

Zveza vodi natančno evidenco vsega slovenskega dijaštva v informativne svrhe.

Člani so Slovenci, vpisani na kateremkoli vseučilišču visokošolskega značaja ter prijavijo pristop in plačujajo članarino, znašajočo polletno 5 K.

Vsa akademična društva v inozemstvu, kakor tudi posameznike, ki niso člani nobenega akademičnega društva ali ki študirajo doma, pozivljamo, da vstopijo v našo Zvezo in pošljejo članarino SZSA, Zagreb, Kaptol 16, kjer dobe tudi vse potrebne informacije. Društvom se dopošljejo na zahtevo Zvezina pravila.

Apeliramo na vso našo javnost, zlasti na našo vlado in podporna društva, da nam gredo na roko pri vseh naših akcijah in prireditvah. — Stanovska Zveza Slovenskih Akademikov, Zagreb.

Dnevne vesti.

dn Za prvi april izide „Kurent“.
dn Poštni, brzojavni in tel. promet z inozemstvom ustavljen. Vsled vladne odredbe je ustavljen do daljnih odredb kakor železniški tako tudi vsak poštni, brzojavni in telefonski promet z vsem inozemstvom posebno tudi z Nemško Avstrijo.

dn Odpušteni notarji. Poverilo za nadaljno izvrševanje notarskih poslov se odreče sledečim notarjem: dr. Moric Karnitschnig v Kočevju, dr. Robert Baumgartner v Rogatcu, dr. Konrad Stöcklinger v Marenbergu, dr. Herman Wiesthaller v Mariboru, dr. Adolf Mravlag v Laškem, Valentin Schwarzl v Pliberku, Vilibald Swoboda v Konjicah, dr. Hans Winkler v Slov. Gradcu, Ant. Galle v Ljubljani.

dn Za Narodno predstavništvo se iščejo za takojšnji nastop službe dva dobra prevajalca iz srbskega na

slovenski jezik in obratno, dva dobra stenografa in dve dobri strojepiski. Ponudbe naj se vpošljejo predsedništvu deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani.

dn Slovensko ženstvo brez razlike stanu in stranke je imelo v četrtek 20. t. m. na magistratu sešatek, na katerem se je sklenilo nabirati prispevke za jugoslovanski obrambni sklad. Prvi temelj so osnovali Celjani z lepo vsoto K 1448—, katerim so se pridružili prispevki 200 K nabrani v uredništvu „Jugoslavije“. Številno ženstvo je pozdravila gospa Franja dr. Tavčarjeva, ki je ob sklepu nagovora prebrala sledeči pozdravni brzojav češkega ženstva: „Draga sestra! S konference žen češke državno-pravne demokracije, sklicane pod vtisom pariških poročil in po referatu poslancev Vikove Kuneticke in dr. Frante Te prosim, da sprejmeš in svojim sestram tolačiš izraz najglobljega mučnega vtisa in žalosti, ki jo trpimo Čehinje, ker doslej pri urejevanju jugoslovanskih mej še ni uzadovoljeno Vašim pravičnim zahtevam. Čutimo z Vami globoko žalost, da se tako postopa z narodom, kateremu je toliko sinov izkrvavelo, da pridobi več pravic. Globoko verujemo z Vami, da odločitev še ni padla in da je nemogoče, da bi Vaše pravične želje ne postale istina. — Predsedstvo konference žen češke državno-pravne demokracije: Miloslava Sisova.“ — Oglasi se je več zavednih Slovenk za nabiranje prispevkov in upamo, da bo tudi to pot naš narod pokazal, da ve pojmovati prevažen pomen tega sklada.

dn Nabavni prispevek za učitelstvo. Poverjeništvu za uk in bogostanje je naprosilo osrednjo vlado, da odobri predlog za nakazilo enkratnega nabavnega prispevka za učitelje javnih ljudskih šol v Sloveniji. Izdelek bi znašal 778.600 K. Nabavni prispevek bi se po tem predlogu izplačeval v rokih, kakor se plačuje drž. uradnikom, vendar tako, da dobijo učitelji naknadno tudi prispevek, ki se je izplačal državnim uslužbencem dne 1. februarja 1919.

dn Pozor! 6. štev. „Kurenta“ je na obzoru. Poglejte, če imate že prvih 5 števil. S tem zaključijo namreč „Kurent“ svoje prvo četrtletje in bi bilo škoda, če bi vam kaka številka manjkala.

dn Korita so ostala, le svinje ob njih so druge! Tako je pred kratkim v svoji ogorčenosti zavpila neka kmetica na glavarstvu v Celju, pa se hitro pomešala med množico novodobnih, namreč jugoslovanskih helotov. Lepša karakterizacija neizpremenjenih razmer v prostorih nekaterih naših političnih oblasti je nemogoča.

dn Podpora odvjetnikom. Centralna vlada namerava izplačati odvjetnikom, ki so bili v vojaški službi, po 6000 dinarjev državne podpore. Za podporo je do sedaj predloženih že 2500 odvjetnikov. Umestnejše bi bilo, da se sporni država ubogih odvjetniških kandidatov, ki so vkljub svojim študijam in socialnemu stališču slabše plačani nego navadni rokodelci.

dn Uradniška mizerija v Mariboru je nepopisna. Draginja je neznosna, a uradniški dohodki tako škandalozni, da nas je sram govoriti o njih. Posebno prizadeto je magistratno uradništvo, ki ne dobiva nobenih dijet kakor n. pr. drž. uradništvo. Skrajni čas je, da vlada zboljša položaj svojega uradništva in pritisne tudi na avtonomne oblasti, da store isto.

dn Sovražniki na železnici. Med železničarstvom se še vedno nahajajo ničvredni elementi, katere boli, da vlada na naših železnicah uzoren red in pa tovariško razmerje med uradnikom in nižjim uslužbencem in je izginilo ono hruljenje in ona surovost, katere je vladala svojčas med uslužbenci. Spominjamo se še prav dobro tistih časov, ko je vladala ta surovost celo med nižjimi vrstami samimi. Genosse strojevodja je hrulil nad Genosse kurjačem, Genosse nadspovednik nad Genosse spovednikom, oba pa nad Genosse čuvajem itd. Jugoslovanski železničarji so si ustanovili strokovno organizacijo na narodni

podlagi in ta organizacija je ustvarila tovariško razmerje med uslužbenci in je surovost izginila. So pa ljudje, ki ne morejo trpeti vzajemnosti in složnosti med uradnikom in nižjim uslužbencem, pa tedaj hujskajo z vsakovrstnimi lažmi nezavedne železničarje proti njihovim tovarišem v uradniški suknji. Pred nekaj časom je zahtevala Zveza jugoslovanskih železničarjev za vse uslužbence enaki enkratni nabavni prispevek. Znašli so se ljudje, ki porabljajo tudi to zahtevo za hujskanje. Govorijo po progah, da so uradniki proti temu za vse uslužbence enakemu prispevku in zahtevajo za sebe višji prispevek. To je čisto navadna laž, podlo obrekovanje, ki ima le namen motiti tovariško razmerje med uslužbenci in tako škodovati tudi obratu samemu. Slovenski železničarji bodo gotovo toliko razsodni in teh laži ne bodo verjeli.

dn Čehi za brate Jugoslovane. Klub solistov Nar. divadla (gledališča) v Pragi je priredil zbirko prispevkov v olajšavo bedi težko preizkušane srbskega naroda. Zbirke se je udeležilo vse osebje Narodnega divadla (orkester, balet, zbor, uradništvo, tehniško osebje, garderoba itd.) Osebje Nar. divadla je nabralo 2790 K, osebje Mestnega divadla na Kralj. Vinogradih 371 K, osebje Intimnega divadla na Smihovu 255 K, osebje Mest. div. v Piznu 246 K vsega skupaj 3162 K. Ta znesek je izročila deputacija Kluba sol. Nar. div. jugoslovanskemu poslaniku Ivanu Hribarju za umetniško adreso, ki jo je izdelal akademični slikar K. Stapfer in tvrdka Mrazek v češkem in srbskem jeziku. Kakor poročajo nadalje „Narodni Listi“, se je vršila v prosep rečenega namena dne 27. t. m. dobrodelna predstava. Priredilo jo je ravnateljstvo gledališča „Deklaracija“ skupno s tamošnjimi diletanti in Sokoli ter s solisti Nar. divadla. Lepo uspela zbirka, ki je spontana izjava odkritosrčne simpatije gledaliških krogov naj bi našla — pozivljejo „Nar. Listi“ — odmev v vsem češkem narodu!

dn Neverjetno. Poroča se nam, da je za trafiko v Belgijski vojašnici zaprosil neki G. mnogoletni uradnik „Kranjske hranilnice“ ki ima tudi brezplačno stanovanje v Virantovi hiši. Da ta zavod svoje uslužbence ne plačuje baš najslabeje in da ne nastavlja, ozir. da ni nastavljal zavednih Slovencev, je znano in zato si lahko mislimo kake gore list je prosilec. Ta gospod je prosil za trafiko, čuje! kot invalid, dasi ves čas vojske ni slišal drugega strela kakor opoldne z ljubljanskega gradu, ker je bil ves čas nastavljen kot narednik v tukajšnji garnizijski bolnici. Zato pa je dobivala njegova žena, ki ima — notabene — lastno trgovino, podporo zase in za tri otroke, ki so — zopet notabene — obiskovali in menda še obiskujejo nemško šolo. Tisoč na eno bi stavil, da bo ta gospod dobil od naše visoke vlade SHS za svojo prošnjo kilometer dolg nos in ne trafike — pa jo je vendar dobil! Kdo bo vodil trafiko, ne vem: on je ne more, ker je zaposlen v „Kranjski“, ona tudi ne, ker mora biti v lastni trgovini; voditi jo bo morala za par grošev pač kaka tretja oseba, a smetano bo posnemal g. G. sam. — O, sveta nevednost ali lumparija! Slepce dresirajo za gledališke igralce, invalide brez nog menda za baletne plesalce, invalide brez rok pa za biljeterje, a zdravim, izbornim situiranim nemčurjem podeljujejo — trafike! Ne vem, ali naj bi se človek jezil, ali smejal; najbolje bo pač potrpeti vsaj do Binkošti, morda se bo tedaj vendarle usmilil sveti duh naših velmož. Ako ji pa tudi ta ne bo razsvetlil, potem — Bog pomagaj!

dn Veronauk na madžarskih šolah odpravljen. Komisar za javni pouk na Madžarskem je ukazal, da se mora ustaviti na vseh šolah pouk v veronauku.

dn Pod državnim nadzorstvom se nahaja tudi podjetje „Bleiburger Bergwerk Union“ v Mežah in zdravilišče Topolšica pri Šoštanju.

dn O modi in naši narodni noši predava v ponedeljek, dne 31. t. m. v veliki dvorani Mestnega doma ob 8. uri zvečer gosp. dr. Josip Mantuani,

ravnatelj muzeja. Predavanje priredi „Splošno slovensko žensko društvo“. Vstopnina 1 K. Dijaki in dijakinje so vstopnine prosti. To je prvi del cikla predavanj o tem veleznanimivem predmetu.

dn **Zgubila** se je v torek dne 25. marca 1919. v jutranjem vlaku od Vižmarjev do Ljubljane: 1 legitimacija od male srebrne medalje in 1 prošnja. Pošten najditelj naj pošlje omenjeno proti nagradi na Jos. Skalar ja, Medno 11 pri St. Vidu nad Ljubljano.

dn **Vlak Bukarešt—Pariz** prihaja ob 11. uri zvečer v Ljubljano.

Društvene vesti.

dr Občni zbor gosp. napred. društva za šentjakovski okraj bo jutri, v nedeljo, 30. marca, ob pol 8. pop. v gostilni pri Kavčiču na Privozu. Na zborovanju govori župan dr. Tavcar. Pozivamo člane in somišljenike iz šentjakovskega okraja, da se udeležijo občnega zbora v največjem številu.

dr Narodna čitalnica v Kamniku priredi v nedeljo, dne 30. sušca v društveni dvorani gledališko predstavo „Na Osojah“. Začetek ob 7. uri zvečer.

dr Slovensko lovsko društvo je imelo ob jako lepi udeležbi svoj letošnji občni zbor, 19. marca. Zborovanje je počastil tudi predsednik naše dež. vlade, dr. Janko Brejc, kateremu so priredili zborovalci opetovano burne in prisrčne ovacije. Glavni točki razprave sta bili lov in psorejstvo. Z okoliš na veliki narodno-gospodarski pomen lova in ribolova ter na neke boljše-veške pojave pri nas se je sklenilo podati deželni vladi spomenico, da se preprečijo barbarski poizkusi, zatreti tudi pri nas vse živalstvo in tako oropati naše kraje lepih dohodkov in najlepšega dela njih vega krasa. Če so uvideli že vse kulturne države veliki pomen lova in ribarstva in ga zasedile z zakoni, ne gre, da bi bili mi udarjeni s stepoto in da bi lahko mislino v napačnem umevanju demokracizma uničili s prenašljeno naredbo to, kar bi prej ali slej zopet začeli graditi z velikimi stroški. Tudi ne gre, da bi se pri upravnem izenačenju ravnali naprednejši deli našega kraljestva po onem, ki je v tem oziru zaostal, in ne narobe, kar bi razsoden človek pričakoval. „Lovsko društvo“ izdela tudi nov, moderen lovski zakon in ga predloži vladi. Z izvolitvijo novega, povečanega odbora (24 odbornikov in enako število namestnikov) je bilo zaključeno zborovanje, ki ga je vodil društveni predsednik dr. Ivan Lovrenčič.

Narodno gledališče.

Dramsko gledališče.

V soboto, 29. marca, ob pol 3. popoldne dijaška predstava „Tugomer“, izven abonementa. Ob pol 8. uri zvečer „Svet“, komedija v štirih dejanjih, ob znižanih cenah, izven abonementa.

V nedeljo, 30. marca, ob pol 3. popoldne „Španska muha“, veseloigra, izven abonementa. Ob pol 8. uri zvečer „Strahovi“, drama izven abonementa.

V ponedeljek, 31. marca, ostane gledališče zaprto.

V torek, 1. aprila, ob pol 8. uri zvečer, Finžgarjeva nova, še neuprizorjena drama v treh dejanjih „Veriga“, izven abonementa.

Operno gledališče.

V soboto, 29. marca, ob pol 8. zvečer, „Boheme“, za abonement C.

V nedeljo, 30. marca, ob pol 8. zvečer, „Prodana nevesta“, izven abonementa.

V ponedeljek, 31. marca, ob pol 8. zv. „Slovaška princeska“, za abonement A.

V torek, 1. aprila ostane gledališče zaprto.

Službe, trafike in ustanove za invalide ali svoje padlih.

„Komisija za preskrbo vračajočih se vojakov v Ljubljani“ opozarja za proste službe, trafike in ustanove za invalide in svoje, padlih, umrlih ali pogrešanih vojakov. Z razprtimi črkami je tiskana oblast, ki je mesto razpisala in pri kateri je treba prošnjo vložiti, za tem sledi razpisana služba, trafika itd. V oklepaju je povedan dan, do katerega se mora prošnja vložiti in številka uradnega lista (n. pr. u. l. št. 50), v katerem so navedeni vsi natančnejši podatki in pogoji. Vojnim invalidom so pridržana: 1. izključno vsa mesta slug, paznikov (tudi vratarjev) v vseh javnih uradih, sodiščih, kaznilnicah, šolah, občinah, zavodih in obratih, katere država ali nadzira ali podpira; prav tako vsa mesta opravilcev državnega pravdnictva izven sodišč pri sodnih dvorih; 2. dve tretini vseh prostih službenih mest pisarniških uradnikov, poduradnikov in pomožnih pisarniških moči. Za pojasnila se invalidi lahko

obračajo na „Državno posredovalnico za delo, v Ljubljani, oddelek za invalide“.

Službe. Deželna vlada za Slovenjo v Ljubljani, gradbeni urad: 3 cestni mojstri (Jesenice, Tržič, Celje), 2 rečna mojstra (Celje, Ptuj), (do 31. marca 1919, u. l. št. 53). Deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani, gradbeni urad: 18 mest cestarjev, 3 v stavbenem okraju kranjskem, 1 v stavbenem okraju ljubljanskem, 2 v stavbenem okraju novomeškem, 3 v stavbenem okraju slovenjegraškem (do 31. marca 1919, u. l. št. 58).

Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani: 3 vodje zemljiške knjige; (2 okrajno sodišče Maribor, 1 Novomesto) 12 pisarniških oficijalov; (1 pri okrajnem sodišču Radovljica, 1 Brežice, 1 Konjice, 1 Šmarje, 1 Ormož, 1 Slov. Bistrica, 2 Ptuj, 1 St. Lenard, 1 Pliberk, 1 Metlika, 1 Mokronog) 46 pisarniških uradnikov; (3 pri deželnem sodišču v Ljubljani, pri okrajnih sodiščih: 2 v Celju, 8 v Mariboru, 3 v Novemestu; pri okrajnih sodiščih: 1 v Kranju, 1 v Kranjski gori, 1 v Litiji, 2 na Vrhniki, 2 v Brežicah, 1 v Gorenjem Gradu, 1 v Konjicah, 1 v Laškem, 1 v Rogatcu, 2 v Slov. Gradcu, 2 v Šostanju, 1 v Ljutomeru, 1 v Ormožu, 4 v Ptuj, 1 v Slov. Bistrici, 1 v Zgor. Radgoni, 2 v Pliberku, 1 v Velikovcu, 1 v Železni kaplji, 1 v Ribnici, 1 v Kozjem, 1 v Metliki) (do 8. aprila 1919, u. l. št. 54).

Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani: 2 poduradnika, (1 okrajno sodišče Celje, 1 Maribor) 42 slug: (1 višje deželno sodišče v Ljubljani, 3 deželno sodišče v Ljubljani, 4 v Celju, 2 v Mariboru, 2 v Novemestu, 1 v Cerknici, 1 v Kamniku, 1 v Ložu, 1 v Rožku, 1 v Konjicah, 1 v Slov. Gradcu, 1 v Šostanju, 1 v Zgor. Radgoni, 1 v Mariborku, 4 v Ptuj, 1 v Slov. Bistrici, 2 v St. Lenartu, 1 v Pliberku, 2 v Železni kaplji, 1 v Radečah, 1 v Ribnici, 1 v Trebnjah, 1 v Vel. Laščah, 1 v Višji gori); 1 strojnik: (pri okrajnem sodišču v Mariboru); 4 višji jetn. pazniki: (1 v Celju, 1 v Mariboru, 2 Novomesto); jetniški pazniki: (7 v Novemestu, nekaj v Mariboru), (do 16. aprila 1919, u. l. št. 60).

Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani: več mest pisarniških oficijantov in pisarniških pomočnikov: (pri sodiščih v Področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani), do 26. aprila 1919, u. l. št. 65).

Višje državno pravdnništvo v Ljubljani: 3 upravitelje državnega pravnictva: 3 pri okrajnem sodišču v Radovljici, 1 v Škofiji Loki, 1 na Vrhniki), do 10. aprila 1919, u. l. št. 57). 7 mest upraviteljev državnega pravdnictva (1 pri okrajni sodnji v Brežicah, 1 v Konjicah, 1 v Kozjem, 1 v Laškem trgu, 1 v Logatcu, 1 v Sevnici, 1 v Šostanju), (do 15. aprila 1919, u. l. št. 65).

Finančna pokuratura v Ljubljani: 1 kanclist (Ljubljana) (do 16. aprila 1919, u. l. št. 61).

Finančno deželno ravnateljstvo v Ljubljani: finančni stražniki (Ljubljana, Maribor), (do 5. aprila 1919, u. l. št. 64).

Davčno oblast v Krškem: 1 pomožni sluga (Krško), (do 28. marca 1919, u. l. št. 64).

Trafike. Finančno okrajno ravnateljstvo v Ljubljani: glavna trafika (Šmartno pri Litiji), (do 16. aprila 1919, u. l. št. 64). Trafika (Dolenja vas 26 davč. okraj Kostanjevica), do 18. aprila 1919, u. l. št. 64). Trafika (Cesta 23 davč. okr. Vel. Lašče) (do 19. aprila 1919, u. l. št. 64). Trafika (Breg 11, davč. okr. Kočevje), (do 17. aprila 1919, u. l. št. 64).

Naročite takoj: brošuro dr. Bogumil Vošnjak: Poglavje o stari slovenski demokraciji. Razširjajte jo med ljudstvo. Narod naš do-kaze hrani, spoznajmo jih, zavedajmo se svojih pravic!

Gospodarstvo.

g Kurz krone še pada. LDU. Zagreb, 28. marca. „Obzor“ poroča iz Beograda, da kurz papirne krone še neprestano pada. Danes velja 100 dinarjev 305 kron, 100 frankov 405 kron, 100 drahem 395 kron, 100 mark 185 kron.

g Avtomobilna zveza Gornjigrad—Kamnik. Snuje se družba za to avtomobilno zvezo. V zvezi s tem se namerava napraviti poštna in brzojavna zveza iz Kamnika v Gornjigrad in obratno.

g „SAVA“ lesna trgovska in industrijalna družba z o. z. v Ljubljani. Dne 31. marca se bo vršil občni zbor te družbe, potreben vsled pristopa večjega števila novih članov. Družba „Sava“ ustanovljena novembra meseca 1918, obeta postati v našem gospodarstvu važen faktor. Nevarnost da nam tuji kapital posebno v tem prehodnem času ne osvoji domačega gospodarstva, je velika. Stem večjim zadovoljstvom mora vsak narodni gospodar pozdraviti ustanovitev družbe, ki naj brani najvažnejšo panogo našega gospodarstva pred tujo invazijo. Te se moremo izogniti le z dobro organizacijo najširših produkcijskih krogov, ki so delali do pred vojne edino le za tujo prekupovalno trgovino. Družba „Sava“, ki je v prvi vrsti eksportna družba, si je stavila cilj organizirati direktno eksportno kupčijo in pripomoči k temu, da ostane ne le zaslužek domačinu, ampak da se vrne našemu

gospodarstvu tudi eksportna vrednost naših produktov in s tem okrepi naša trgovska bilanca in valuta. Izključena je s tem ona prekupovalna trgovina, ki je vodila do sedaj glavni dobiček naše lesne industrije v inozemstvo ali pa v žrelo nam sovražnega kapitala, ki se tudi sedaj v kolikor mogoče v narodni obleki skuša vrniti v naše gospodarstvo. Ker vidimo le v smotreni organizaciji ono moč in odporno silo, ki naj varuje naše gospodarstvo vseh tujih vplivov in ker nam le organizacija naših do sedaj na veselje tujca tako razcepljenih moči obeta gospodarske uspehe, ki jih moramo doseči, ako nečemo ostati zaslužjeni od tujega kapitala. Pozdravljamo z odkritim veseljem ustanovitev tako potrebne in ob enem na demokratičnem temelju zasnovane družbe. Veseli nas, da se je družba, ki je bila pred kratkim registrirana z sedmimi člani, do danes že tako razvila, da ima v svojem krogu že okoli 60 producentov in trgovcev, od katerih jih je 22 v produkcijski družbi „Velika Gora“ v Ribnici, ki se je ustanovila pred kratkim za ribniško in Sodražko dolino in pristopila kot član k „Savi“. Želimo družbi „Savi“ najlepši uspeh in dosego cilja, ki si ga je stavila v prid domačemu gospodarstvu članov do občnega zbora, ki se vrši v ponedeljek 31. t. m. še pomnoži. V slogi je moč, to naj bode geslo, ki velja tudi za naše gospodarstvo, ki je ravno sedaj, ko se vse preraja, v največji nevarnosti da ne pride pod tuji vpliv.

Najnovejše vesti.

Dogodki na Madžarskem.

Kolonijalne čete za Madžarsko. — Italijani odklonili pomoč.

LDU Berlin, 27. marca. (Dun. KU) „Abend“ poroča iz Bazla: Pariška „L'Information“ javlja, da je imel včeraj Clemenceau s Fochom razgovor o položaju na Ogrskem. Uspeh tega pogovora je bil, da so takoj v Marseillu nabavili 9 parobrodov za prevoz kolonijalnih čet na Ogrsko. Razen tega je bilo med Clemenceaujem in Fochom menjanih več brzojav, iz katerih proizhaja, da so naprosili Italijane za pomoč proti Ogrski. Italijani pa so radi lastnega notranjega političnega položaja odklonili vsako pomoč.

200.000 ententnih vojakov za Madžarsko in Romunijo.

LDU. Rotterdam, 28. marca. (ČTU.) „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ javlja iz Pariza: Entetna vojska, ki odide na Romunsko, šteje 200.000 mož. Tudi ameriške čete odhajajo na Romunsko in na Ogrsko.

Madžarska revolucija — izpodbuda za mirovno konferenco.

LDU Amsterdam, 27. marca. (Dun. KU) Glasom Reuterjevega urada piše „Times“: Revolucija na Ogrskem je blagodejna izpodbuda za mirovno konferenco. Asocijanci so si v svesti nevarnosti, ki preti po boljševiskih osrednji Evropi in tudi v svesti, da morajo proti temu gibanju upotrebiti drastična sredstva ter ne bodo pripuščali, da se vporabi gibanje kot reševalna napram ententi.

Socijalizacija denarnih zavodov.

LDU Budimpešta, 27. marca. Revolucionarna vlada svetov je izdala naredbo, s katero se odreja socijalizacija denarnih zavodov. Dviganje vlog je dovoljeno samo v zelo omejenem obsegu. — Vsa zlatnina in gotovina v inozemskih valutah, ki se nahaja shranjena v safeih denarnih zavodov, se prepíše na tekoči račun.

Ukaži revolucionarne vlade.

Zagreb, 28. marca. Revolucionarna madžarska vlada je ukazala za prejeti vse trgovine, ki se ne pečajo s prodajo živeža ali zdravil. Kdor se ne bi pokoril, bo kaznovan s smrtjo. Gledališča se proglasijo za javno lastnino.

Ustanovitev Rdeče armade.

LDU. Nauen, 28. marca. (Brez-žično.) Ogrska revolucionarna vlada

svetov je odredila ustanovitev Rdeče armade, ki naj obstaja zlasti iz delavcev.

Bivši zidarski pomočnik — revolucionarni oblastnik.

LDU. Nauen, 28. marca. (Brez-žično.) O novih oblastnikih ogrskih se javlja, da je bil Garbai prej zidarski pomočnik in da je bil sedanji novi minister za zunanje posle Bela Kim v ruskem vojnem ujetništvu organizator Rdeče armade.

Reka jugoslovanska.

Belgrad, 28. marca. (Izv. por.) V poslanske kroge je došla iz Pariza vest, da je mirovna konferenca rešila vprašanje Reke v tem smislu, da pripade kraljevini SHS.

Revolucionarno gibanje v Italiji.

Republikanske tendence. Za takojšnji sporazum z Jugoslovani.

LDU. Curiah, 28. marca. (ČTU) Od italijanske meje se javlja: Vesti o razširjanju revolucionarnega gibanja v Italiji se potrjujejo. Po sklepu milanske konference socijalistične stranke se je po vsej Italiji pričela živahna agitacija izrazito revolucionarnega značaja in z republikanskimi tendencami. Boljševiški preobrat na Ogrskem, o katerem smejo listi vsled še vedno stroge cenzure zelo malo poročati, je naredil na proletarijat kar najgloblje vtis. V Milan in v Firence so se sklicali novi kongresi socijalistov in anarhistov. Slabi gospodarski položaj, omejitve v obratih, povzročene po pomanjkanju premoga, in vedno večja brezposelnost razširjajo revolucionarno gibanje. V Rimu so bili prejšnji teden izgredi brezposelnih, ki so demonstrirali proti vladi. Skupino demonstrantov, ki je nosila rdečo zastavo z napisom za boljše- vize, so karabinerji obkolili in aretirali več demonstrantov. Pri poizkusih množice, da bi osvobodili aretirance, je prišlo do krvavih spopadov. Ena oseba je mrtva, ranjenih je več. V severni Italiji prihaja položaj tako kritičen, da namerava vlada pritegniti angleške čete za vzdrževanje reda. Deloma zaplenjena notica „Avantija“, ki naznanja prihod angleške vojaške transportne ladje v severo italijansko luko, potrjuje ta namen vlade. V tako kritičnem položaju je umljivo pl.

sanje italijanskih listov, ki zahtevajo takojšnji sklep miru in hiter sporazum z Jugoslavo.

Nad Reko preki sod.

LDU. Reka, 28. marca. Poveljnik mednarodnih čet general Grazioli je proglasil nad mestom preki sod za nastopne prestopke: uboj, težko telesno peškodbo, ki more povzročiti smrt ali trajno izgubo katerega telesnega uda, vlog in rop.

Madžarski in italijanski trgovci konsternirani. — Valuta padla.

LDU. Reka, 28. marca. Vsled prepovedi uvoza in izvoza preko demarkacijske črte je nastala velika konsternacija med italijanskimi in madžarskimi trgovci, ki se jih je zbralo na stotine in stotine. V zadnjih dveh dneh, odkar je uvedena strožja kontrola, je opaziti padanje vrednosti lire. Padla je že za 50 vinarjev. Posebna nezadovoljnost vlada v delavskih krogih. Srbske čete so zasedle celo demarkacijsko črto in so tako preprečile vsako nadaljnje tihotapstvo.

Kabinetna kriza.

Belgrad, 28. marca. (Izv. por.) Ministriški predsednik Stojan Protić je danes nadaljeval konferenco z Narodnim klubom glede vstopa v vlado. Vprašanje o rekonstrukciji odnosno demisiji kabineta še ni rečeno. Rekonstrukcija kabineta je zelo otežkočena. Pričakujemo preosnovo vlade v začetku aprila.

Notranjopolitični položaj.

Belgrad, 28. marca. (Izv. por.) Politični položaj je še do danes popolnoma nepojasnen. Pogajanja med min. predsednikom Protićem in parlamentarnimi strankami so se danes nadaljevale ves dan. Splošno se komentira dejstvo, da se pogajanj še vedno udeležujejo tudi socialisti, iz česar se more sklepati, da njihovi razlogi preli v opozicijo, še niso definitivni. Ako bi se socialni demokrati odločili, da stopijo zopet v vlado, bi kandidiral na mesto ministra za socialno politiko poverjenik A. Kristan, čeprav bi njegova kandidatura ne bila veliki večini parlamenta ravno simpatična. Tudi vprašanje, ali se bo kabinetna kriza rešila samo z izpolnitvijo izpraznjenih ministrskih mest ali bo odstopila cela vlada, ki se naj bi sestavila na popolnoma-novi podlagi, je do tega trenutka še neodločeno. Poročila o definitivnih izpolnitvah so le gole kombinacije.

Stališče Jugoslovanskega kluba.

Belgrad, 28. marca. (Izv. por.) Jugoslovanski klub je sklenil še v naprej sodelovati v vladi. Klubova želja je, da ga v vladi zastopa dr. A. Korošec, ki naj ostane ministrski podpredsednik in poleg tega še prevzame kak drugi resort.

Dr. Kramer — minister železnic?

Belgrad, 28. marca. (Izv. por.) V parlamentarnih krogih se je sprožila misel, da bi prevzel pri rekonstrukciji kabineta ministrstvo za promet kak Slovenec, kar kaže, da imajo Slovenci smisel za organizacijo javnega prometa z ozirom na to, da so na Slovenskem urejeni železniški prometni odnosi in da je organizacija javnega prometa v drugih pokrajinah nujno potrebna. Dr. Kramer naj bi postal minister železnic, a ministrstvo za konstituantno naj bi prevzel kak Srbin.

Proti tujcem.

Sarajevo, 28. marca. (Izv. por.) Vlada je izgnala madžarskega agitatorja dr. Goro-ja.

Mast za Bosno.

Sarajevo, 28. marca. (Izv. por.) Semkaj je dospelo 60 vagonov ameriške masti. Ker muslimani ne rabijo masti, upajo, da bodo z njo izhajali do konca tega leta.

Bolgari izivajo.

Belgrad, 28. marca. (Izv. por.) V Oršavo je priplul bolgarski čoln z bolgarsko zastavo, da ukrca bolgarske begunce. Med prebivalstvom so nastale demonstracije. Angleški in francoski vojaki so hoteli prebivalstvo pomiriti. Srbski vojaki so zastavo

sneli med burnim odobravanjem množice.

Železničarski štrajk v Nemški Avstriji.

LDU. Gradec, 27. marca. (Dun. kor. urad). Davi so pričeli stavkati tudi nameščenci državnih železnic. Promet na progi Gradec-Mehring-Aspang je ustavljen. Stavkajoči južni železničarji so imeli zborovanje, na katerem so imenovali svet železničarjev. V tem svetu so zastopani tudi uradniki, ki so se izjavili solidarni z delavci. Svet železničarjev se je proglasil parmanentnega. Stavkajoči so prevzeli varnostno službo na kolodvorih, da preprečijo sabotažo.

LDU. Dunaj, 28. marca. Ponoči se je pridružilo stavki oboje zapadne in Fr. Jož. železnice. Vlak preko Solnograda v Monakovo ni odšel. Na Franc Jož. železnici se niso odpeljali vlaki na Češko. Tudi več lokalnih vlakov je izostalo. Uradniki in železniški nameščenci so se pridružili stavki. Sedem vlakov z živili, ki so se peljali iz Trsta na Dunaj, je nekje na progi obtičalo. Zaloge, ki jih imajo oblasti za prehrano na razpolago, so tako majhne, da že v kratkem ne bodo vedeli, kaj bodo dali dvema milijonoma ljudi prihodnje dni za hrano. Ententne komisije so odredile, da se ne sme noben vlak z živili odpeljati iz Trsta, dokler ne bo proga prosta in dokler ne dosepejo vlaki, ki so obtičali na progi, v namembno postajo.

Živila za nemško Avstrijo.

LDU. Pariz, 28. marca. (ČTU.) Po brezžičnih francoskih poročilih iz Rima, je Italija dobila nalog, da prekrbi Nemško Avstrijo z živili, ki so nakopičena na Reki in v Trstu. Za prevoz teh živil mora dati na razpolaganje italijanski prevozniki material.

Velika nesreča na Adriji.

LDU Benetke, 28. marca. (Dun. KU) „Agenzia Stefani“ poroča: Parobrod za nafto „Periglione“ z vojakom in civilisti na krovu, je na potu v Pulj vsled eksplozije zletel v zrak. Kljub takojšnji pomoči je vendar 40 mrtvih in več kot sto ranjenih.

Tajno zborovanje Radićevih pristavev.

Zagreb, 27. marca. (Zakasnelo.) Sinoči je bilo v Maksimiru tajno zborovanje pristavev aretiranega Stipe Radića. O zborovanju obveščena policija je došla na lice mesta. Ko so jo zborovalci opazili, so se takoj razkropili. Do katerega incidenta ni prišlo.

Listnica uredništva.

Sevnica: Se strinjamo. — Dopisniku z reške doline: Oglasite se v našem uredništvu. — Bitčovs: Priobčimo.

Aprovizacija.

a Meso na rdeče izkaznice B št. 1 do 600, deli mestna aprov. danes popoldne od 2. do pol 3. št. 1 do 200, od pol 3. do 3. št. 201 do 400, od 3. do pol 4. št. 401 do 600 v cerkvi sv. Jožefa. — Ostale stranke dobe meso v torek, 1. aprila.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Proda se:

Stružni stroj (Druck u. Drehbank), nov 130 mm dolg, železen, za ključavničarje, kleparje ali pasarje se ceno prodaja. Vpraša se pri Žužek, Bled. 6

Proda se 100 hl dobrega belega vina. Pojasnila pri podružnici „Jugoslavije“ Novo mesto. 3-1

Na prodaj je lepa domača plemenska kobilica (fuhsa) beloglavka. Poizve se v Ljubljani Poljska cesta 55. 99 2-1

Proda se po ugodni ceni svilena siva obleka, preoblečena z marpazetom. Naslov na upravo lista. 107 2-1

Moderna spalnica še nerabljena, se prodaja. Ogleđa se od 9. do 11. Šelenburgova ulica 3, II. nadstropje, stopnice levo. 117 2-1

Proda se radi selitve cela jedilna soba s skoraj novim divanom. Ogleđa se od 9.-2. Beethovnova ulica 15, II. nadstropje, H. Fischer. 115 2-1

Pisarniška oprava

se kupi. Ponudba na upravo lista. 121

Proda se 2 kompletni postelji s madraci in še nekaj sobne oprave. Naslov pri npravnistvu lista. 121

Kupi se:

Malo posestvo za 2 osebi z vrtom ali njivo išče se takoj v našem na Spodnjem Štajerskem pozneje se tudi kupi. Ponudbe pod „Malo posestvo“ poštno ležeče Celje. 93 4-1

Kupčija ali priženitev. Kupim posestvo ali pa tudi sebe prodam na boljšo kmetijo. Sem srednje postave ravnotako starosti s premoženjem od 40-50.000 K. Izključene so one iz vojaških pisarn. Prednost imajo le simpatične, pridne in poštena kmečka dekleta kakor tudi vdove brez otrok s primerno izobrazbo od 25 do 35 let stare. Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, katera se na zahtevo povrne. Tajnost zadržana. Odgovor pod „Begunec 50.000-40.000 na upr. „Jugoslavije“. 123 2-1

Službe:

Tvrška Ant. Krisper v Ljubljani sprejme kontoristino s prakso, zmožno popolnoma slovenske in nemške stenografije. Reflektuje se le na prvovrstno moč. 105 2-1

Iščem službo kuharja, najraje v častniški kuhinji. Ponudbe pod šifro „24“. 76

Kuharica od 25 do 40 let stara, poštenega obnašanja, se takoj sprejme. Plača po dogovoru. Orožniško postajno poveljstvo St. Jurij ob Ščavnici, okraj Ljutomer, Slov. Štajersko. 119

Koncipijent s supstiturijsko pravico išče mesta. Ponudbe s pogoji na upravnistvo lista pod št 200-IV. 118

Sprejme se v službo poštena, pridna, pesterna z dežele, ki ima veselje do otrok. Nastop z 16. aprilom ali takoj, plača po dogovoru. Ponudbe na upravnistvo tega lista pod „Kranj“. 113 2-1

Razno:

Mebilirano sobo iščem s 15. aprilom v Ljubljani. Ponudbe pod „Visokošolec-uradnik“ na upravnistvo.

Dva gospoda iščeta meblirano sobo z električno razsvetljavo v sredini mesta. Cenjene dopise: Julij Jančigaj, Wolfova ulica 12, I. nadst. 100 3-1

Dopisovanje in ženitne ponudbe

Zenitna ponudba. Stara sem 40 let, samostojna, skrega stanu, želim v svrhu ženitve znanja s poštenim čevljarjem. Imam vse čevljarstvo orodje in tudi novi čevljarški stroj. Resne odgovore naj se naslovi na upravnistvo podružnice „Jugoslavije“ v Ptuj. 116 2-1

Gospodične, ki bi hotele s svojimi pisami, vedriti duše treh mladeničev, jim odpreti vrata v življenje in razkriti njegaj tajni čar naj pišejo pod „Ivo, Jelko, Dragan“ na upravnistvo. 111

Znanja želi mlad, simpatičen, 20 let star gospod z ljubko gospodično, koja bi imela veselje do zabavne toda resne korespondence. Dopisi če mogoče sliko naj se pošljejo pod „Prvi poskus“ na upravo lista. Anonimno izvzeto.

Izobražena gospica želi dopisovati z blagim, veselim, ne nad 26 let starim gospodom, kateri bi imel veselje do korespondence. Pod šifro „Kranjica“, na upravnistvo. 110

Dve mladi inteligentni gospici, prijetne zunanosti, želita v svrhu korespondence znanja v istotakima gospodoma. Starost 20 do 28 let. Cenjene ponudbe pod „Modre in Rujave oči“ na poštroležeče Ljubljana.

Dve veseli Jugoslovanki želita korespondirati z istotakimi gospodi, Cenjene ponudbe pod šifro „Spelček in Elček“ na poštroležeče Ljubljana.

Tri mlade inteligentne gospodične želijo v svrhu zabave korespondirati z ravnotako mladimi in inteligentnimi gospodi. — Ponudbe je poslati na upravnistvo „Jugoslavije“ pod šifro „Božena, Mira in „Nada“. 103 2-1

Pozor trgovci!

Imam večje množino ročnih torbic (cekarjev) iz lepih slonnatih kit, lepo in močno delane in barvane, vsakovrstne velikosti; razpošiljam na drobno in debelo po primernih cenah. 839 2-1

FRANC PERC

Domžale 81.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah!

Skladiščnik

želi vstopiti v službo v kakšnem večjem podjetju v mestu ali tudi na deželi. Zmožen sem slovenskega, hrvatskega, srbskega, italijanskega in nemškega jezika.

Ponudbe pod upravnistvu „Jugoslavije“ in podružnice „Jugoslavije“ v Ptuj.

Prazne vreče in suhe gobe

kupuje vedno in vsaki množini ter plačuje najbolje 843

Firma J. Kušlan
Kranj (Gorenjsko).

Išče se kontoristinja

zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, stenografiji in strojepisja. Plača po dogovoru. 827 3-2
Ponudbe na Celje, poštai predal 59.

JOSIP JUG

stavb. in pohištvni pleskar in ličar v Ljubljani, Rimska cesta 16 izvršuje svoja dela še vedno s pristnim blagom. Izvršitev točna. Cene primerne.

Rudolf Rus v Kranju

pripotoča svojo bogato zalogo ur

briljantov, zlatnine in srebrnine po najnižji ceni. Solidna postrežba.

Kupim vsako množino jabolčnika

kakor tudi jabolčnega kisa.

Ponudbe z navedbo množine in najnižje cene na Ljubljana I., poštai predal št. 163. 420 30 5

2 bencinmotorja
1 elektromotor
2 lokomobili (Lanz), 17 ozir. 45 HP

pocinjena žična mreža več 100 kg ovsa 849 3-1

100 kg trčane medu

1 pisalni stroj

se prodaja v Kolodvorski ulici št. 31 (gostilna Port Artur).

Kupujem suhe gobe in dobre vreče
Prodajam razno galanterijsko
in špecerijsko blago
Izvrstno letošnje in lansko vino
in razna domača žganja, rum,
slivovko itd. 834 1
M. RANT, Kranj.

SUKANEC

(Leinenzwirn)

1800 vreten, št. 10—30 bet in črn, predvo-
jen, se po ugodni ceni prodaja.
Ponudbe pod "Sukanec" na 2—1
I. Jugoslovanski anončni in infor-
mačni zavod Beseljak & Rožanc,
Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 5.

Kupi se
**električni
motor**

dober, s 4 do 5 konjskimi silami,
za istomerni tok (Gleichstrom).
Ponudbe se prosi na upravo lista.

Hotel Balkan

== CELJE ==

priporoča dobro kuhinjo,
dobro vino in dnevno
sveže pivo.

Lepe sobe za tujce.

Objava!

Usojamo se tem potom naznaniti,
da smo otvorili

poslovnico za promet ne-
premičnin in zemljišč

ter se cenjenemu občinstvu, najsihodi
v svrhu nakupa, prekupa, oziroma po-
sredovanja, najtopleje priporočamo. Pisma
prosimo na naslov:

Koncesijonirana agentura in komi-
sionelni posel za promet z nepre-
mičninami in zemljišč

Josip Prebil i drug

Zagreb, Nikoličeva ulica
broj 10. 841

Nepremičnine!

V prometu z nepremičninami, hi-
šami, pri zgradbi hiš, pri kupčijah z
gozdovi, malimi, kakor tudi veleposestvi,
posreduje strokovnjaško najvestneje in
najbolje 840

koncesijonirana agentura
za komisijski posel za
promet nepremičnin
in zemljišč

Josip Prebil i drug

Zagreb, Nikoličeva ulica
broj 10.

Vsakovrstne slamnike

za gospe, deklice, dečke in gospode,
od priprostitih do najfinejših, priporoča
gospodom trgovcem in slav. občinstvu
za obila naročila

Fran Cerar, tovarna slamnikov
v Stobu, p. Domžale
Cene kakor temu času primerno nizke.
Postrežba točna. 103 7

Stampilje
Anton Černe
graveur in izdelovatelj
kavčuk-stampilj
Ljubljana
Dvorni trg šte. 1.

Ukradena kobila.

V noči od 18.—19. t. m. je nekdo ukra-
del posestniku Francu Rožmanu v Starinovi-
vasi iz kleva plemensko kobilo, katera je
toplo krvne pasme, temnokostanjeve dlake
z malo zvezdo, 16 pesti visoka in 10 let
stara. Na prednji desni nogi ima znotraj nad
kolenom veliko zaceljeno rano. Kdor o tej
konjski tatvini kaj zna in ovadi tatu, da
pride kobila nazaj, dobi tajnim potom od
občinskega predstojništva v Starinovi-
vasi, v okraju Ljutomer 826

1000 K nagrade.

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po
3% 162 14—4

brez odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje hranilnica iz lastnega. Narasle in ne-
vzdignjene vlohe obresti pripisuje h kapitalu
vsakega pol leta — t. j. dne 30. junija in dne
31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem
se zlagati radi tega pri hranilnici.

Splošni rezervni sklad (lastno premo-
ženje) nad pol milijon i kron!

Hranilnica posoja na zemljišča po 5% na
leto in na amortizacijo v 36 letih, tako da
na pr. dolžnik v teku 36 let popolnoma po-
plača posojilo 100 K z obrestni vred, ako
plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem junija 1918 je bilo stanje hran. vlog
nad 9 milijonov 700.000 kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam:
nad 2 milijona 700.000 kron.

! Na prodaj!

Dva mlinska trieur-cilindra (Mühlentrieur-
zylinder), komad K 500.—, en
terar-stroj (Tararmaschine) za K 1000,
en snažilni stroj za zdrob (Gries-
putzmaschine), K 1000.—, triji cilin-
dri za sortiranje moke (Sortierma-
schine), kompletni komad K 1000.—
in druga mlinska oprava. Interesenti
naj se ogledajo pri 830 2—1

Josip Kürbisch
umetni in valčni mlin
v CELJU.

Mlekarna, J. Vranešič, Sunja,

priporoča:
čajno maslo . . . 40.— K
kuhano maslo . . . 38.— „
liptavski sir . . . 12.— „
skuta 9.— „
ab Sunja. Pri naročilu se prosi vposlati aro.
Cene so neobvezne. 823

Priporoča se tvrdka:
JOS. PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7
ob Ljubljani.

ŽLICE

1000 grosov, iz martinjskega jekla in pocin-
jene, 1000 tucatov jedilnega orodja (jedal-
brez konkurence, izvoz dovoljen, nudi Emil
Obernirk, Dunaj (Wien) III., Hegergasse II.

Fižol, koruzo, pšenico in rž

ima vedno po zmernih cenah za oddati tvrdka

Maks Robič v Središču
na Južni železnici.

,Croatia' gozdna industr. delniška družba v Zagrebu

je otvorila

svojo podružnico v Ljubljani, Marija Terezija c. 2

Kupuje gozdove, vsake vrste rezanega in okroglega lesa,
drva, oglje i. t. d. po najvišjih dnevnih cenah. 491

Čitajte!

Ravnokar je izšla knjižica:

Dr. B. DERČ:

765

Dojenček, njega negovanje in prehrana

Vse matere, ki hočejo vzrediti zdrave in krepke otroke, morajo čitati to
knjižico. Pisatelj — zdravnik strokovnjak za otročje bolezni — podaja
praktične nasvete, kako je ravnati z dojenčki. Knjižica se naroča pri Ti-
skovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6. Cena K 3.—,
s poštnino K 3.30. Denar je poslati naprej, ali pa se pošlje knjižica po povzetju.

Krompir razpošilja na vagone po najnižji ceni, takoj

Dragotin Pertinač, Sisak. (Telefon int. 105.)
Vprašajte za ceno takoj brzojavno ali pismeno in ga naročite, ker
cene naraščajo.

IVAN JAX in sin, Ljubljana, Dunajska cesta šte. 15.

:: Šivalni stroji in stroji za pletenje. ::

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu.
Ustanovljena leta 1867. — Vezanje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji Adler.

Kolesa iz prvih tovarov — Dürrkopp, — Styria, — Waffnenrad.

Ceniki zastoj in franko. 784

Čevlji tovarne Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro, boks in lakovega usnja z
usnjatimi podplati se dobe po dnevnih cenah.

Trpežni zimski iz fine teletine z gumijastimi
podplati po 159 14

K 85.— za moške, K 73.— za ženske.

Vzalogi Ljubljana Breg.

Vizitke
natisne okusno in ceno
"Zvezna tiskarna"
v Ljubljani, Stari trg šte. 19.
Zamurja naročila se izvršujejo točno ter pošljejo vsilike
po poštnem povzetju.